

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

24 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte
Judecători

Petru Ursache
Anatolie Țurcan
Nadejda Toma

examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de avocatul Melinteanu Dorin în numele condamnatului Dumitraș Victor, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2017, în cauza penală privindu-l pe

*Dumitraș Victor xxxx, născut la xxxx,
originar și domiciliat xxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 04.08.2014 – 26.12.2016;

Instanța de apel: 17.02.2017 – 20.06.2017;

Instanța de recurs: 19.12.2017– 24.01.2018.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 26 decembrie 2016, Dumitraș Victor a fost achitat de sub învinuirea de comiterea infracțiunii prevăzute de art.241 alin.(1) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Mijloacele de probă ridicate de la Dumitraș Victor și anexate la cauza penală și anume:

- 975 000 de pachete cu țigări de marca „Hilton Lilac”, care se păstrează în garajul Secției Transport a MAI din str. Burebista 3 mun. Chișinău în baza ordonanței din 02.06.2014;

- suma de 51 000 (cincizeci și una mii) lei ridicată în urma percheziției din 26.03.2014;

- ordinul de plată nr. xx din xxxx pentru suma de 263 640 lei, având ca plătitor xxxx, beneficiar xxxx, destinația plății - plata prealabilă pentru marfa țigări;

- o foaie pe care sunt înscrise prețurile la țigări, pe verso - înscrisuri de mână marca

de țigări și calcule;

- factura fiscală Metro, xx din xx, client Dumitraș Victor, denumire articol - Classic Red, cantitatea – 95, suma 6 600,60 lei;

- factura fiscală Metro, seria xx nr.xx din xx, client Dumitraș Victor, denumire articol Classic Red, cantitatea 51, suma 3 543,48 lei, Classic Blue, cantitate - 180, suma - 12 506,40 lei;

- factura fiscală seria xx nr.xx, exemplarul 2 și 3 din 17.03.2014, furnizor xx, beneficiar persoana fizică Dumitraș Victor, denumirea OK Slims Blak, cantitatea - 5 000, suma 43 750 lei;

- factura fiscală Metro, seria xx nr.xx din xx, client Dumitraș Victor, denumire articol - Rothmans Superslims Blue, cantitatea - 543, suma 48 804,84 lei, pe verso înscrieri de mână cu denumire de mărci de țigări și calcule la cantitate și preț;

- o foaie pe care sunt înscrișuri de mână cu denumirea diferitor mărci de țigări, cantitatea și suma;

- o foaie pe care sunt înscrișuri de mână cu denumirea diferitor mărci de țigări, cantitatea și suma;

- bon fiscal nr.xx al xx din 26.03.2014 ora 11.00, țigări de import, suma totală 201 250 lei;

- bon fiscal nr.xx al xx din 26.03.2014, ora 11.00, țigări de import, suma totală 201 250 lei;

- bon fiscal nr.xx al xx din 12.03.2014 ora 10.55, țigări de import, suma totală 4 359 lei;

- bon fiscal nr.xx al xx din 15.03.2014 ora 12.33, țigări de import, suma totală 39 825 lei;

- bon fiscal nr.xx al xx din 15.03.2014 ora 12.37, țigări de import, suma totală 167 632,25 lei;

- bon fiscal nr.xx al xx din 19.03.2014 ora 13.15, țigări de import, suma totală 6 535 lei;

- bon fiscal nr.xx al xx din 08.03.2014 ora 09.54, țigări de import, suma totală 19 378,75 lei;

- bon fiscal nr.xx al xx din 26.03.2014 ora 11.01, țigări de import, suma totală 201 250 lei;

- bon fiscal nr.xx al xx din 27.02.2014 ora 10.45, țigări de import, suma totală 8 142,34 lei; s-a dispus a fi restituite proprietarului Dumitraș Victor.

Mijloacele de probă ridicate de la IP Fălești și anexate la cauza penală - înștiințarea telefonică din 27.05.2014; copia permisului de conducere eliberat pe numele lui Digol Serghei, copia pașaportului tehnic, copia buletinului de identitate eliberat pe numele lui Digol Serghei, copia buletinului de identitate eliberat pe numele lui Dumitraș Victor, procesul-verbal de cercetare la fața locului din 27.05.2014, ordonanța de ridicare din 24 mai 2014; procesul-verbal de ridicare din 27.05.2014, explicația lui Digol Serghei din 28 mai 2014; explicația lui Dumitraș Victor din 28.05.2014, recipisa scrisă de Digol Serghei, ordonanța de pornire a procedurii contravenționale din 27.05.2014 – s-a dispus a fi

păstrate la dosar.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat, că de către organul de urmărire penală, lui Dumitraș Victor i s-a înaintat învinuirea pentru faptul că urmărind scopul obținerii unor venituri în rezultatul activității de întreprinzător, în numele său, pe riscul propriu și sub răspunderea sa patrimonială, pe parcursul anului 2013, a procurat de la xxxx, în total 15 000 cartușe cu țigări de marca "Hilton Lilac" și "Classic", contra sumei de 81 lei pentru cartuș, în total în sumă de 1 215 000 lei.

Ulterior, fără înregistrarea la organele autorizate, încălcând intenționat prevederile art. 27 al Legii cu privire la antreprenariat și întreprinderi nr.845-XII din 03.01.1992, care prevede, că întreprinzătorul este obligat să înregistreze întreprinderea până la începerea activității economice la Camera înregistrării de Stat și la organul fiscal, în lipsa licenței de stat ce i-ar acorda dreptul să practice anumite genuri de activitate, prevăzute de art.8 alin.(1) al Legii privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător nr.451 din 30.07.2001, care prevede că, comercializarea angro a articolelor de tutun se supune reglementării doar prin licențiere, a comercializat angro 15 000 cartușe de țigări contra sumei de 85 lei pentru un cartuș, în obținând suma de 1 275 000 lei MD, prin ce a încălcat prevederile art.18 alin.(1) al Legii cu privire la tutun și la articolele din tutun nr.278 din 14.12.2007, care prevede că comercializarea angro a produselor de tutun se efectuează în bază de licență, eliberată în conformitate cu prevederile Legii privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător nr.451 din 30.07.2001, art.18 alin.(4) al Legii cu privire la tutun și la articolele din tutun nr.278 din 14.12.2007, care prevede, ... comercializarea angro a articolelor din tutun se efectuează de către agenții economici specializați, deținători de licență, care dispun de: capitalul social de 1 000 000 lei, acoperit integral de valoarea activelor nete sub formă de fonduri fixe, depozite angro proprii, ori luate în arendă, cu utilizabilitate de cel puțin 500 m.p., bine aerisite, dotate cu utilajul necesar pentru menținerea condițiilor de păstrare a producției prevăzute de documentele normativ-tehnice și cu sistem de evidență computerizată, infrastructură și ciclu tehnologic deplin în domeniul de activitate, care să asigure securitate, controlul și calitate producției, contracte de import al articolelor din tutun, autorizație de import și de comercializare a fiecărei mărci a articolelor din tutun, eliberată de proprietarul mărcii comerciale sau de producătorul ei licențiat. Ca rezultat, Dumitraș Victor, a obținut un profit net în sumă de 60 000 lei.

Astfel, acțiunile lui Dumitraș Victor, au fost calificate de organul de urmărire penală în baza art.241 alin.(1) Cod penal, adică, practicarea ilegală a activității de întreprinzător, soldată cu obținerea unui profit în proporții mari.

3. Împotriva sentinței, a declarat recurs procurorul, prin care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează: cu încetarea procesul penal în privința lui Dumitraș Victor învinuit în baza art.241 alin.(1) Cod penal, din motiv că fapta comisă de inculpat constituie o contravenție prevăzută de art.263 alin.(4) din Codul Contravențional. A-l declara vinovat pe Dumitraș Victor în comiterea contravenției prevăzute de art.263 alin.(4) din Codul Contravențional și în conformitate cu prevederile art.30 Cod Contravențional a înceta

procesul contravențional în privința lui în legătură cu expirarea termenului de prescripție. Corpurile delictive: lotul de țigări ridicat, mijloacele bănești ridicate, în conformitate cu prevederile art.106 Cod penal, a le confisca în folosul statului. Alte mijloace de probă materiale de păstrat la dosar.

În motivarea cerințelor înaintate procurorul a invocat că, aprecierea neobiectivă de către prima instanță a probatoriului, ce în opinia sa cert denotă vinovăția inculpatului în comiterea practicării ilegale a activității de întreprinzător. Dumitraș Victor a procurat locul de țigări având un scop bine definit de profit, prin urmare acțiunile sale urmează a fi calificate drept antreprenoriale. Totodată, potrivit art.241 alin.(1) Cod penal, răspunderea penală survine în cazul în care suma venitului ilegal obținut constituie proporții mari. Astfel, potrivit art.126 alin.(1) Cod penal, se consideră proporții mari valoarea bunurilor sustrate, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 20 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei. Astfel, potrivit rechizitoriului faptele incriminate lui Dumitraș Victor s-au produs pe parcursul anului 2014 și venitul obținut ilegal constituia 60 000 lei, iar potrivit Hotărârii Guvernului nr.1000 din 13.12.2013 salariul mediu lunar pe economie pentru anul 2014 constituia 4 225 lei, prin urmare proporțiile mari pentru faptele incriminate lui Dumitraș Victor urmează a se considera 84 500 lei, ceea ce deja nu se încadrează în prevederile normei penale.

Prin urmare acțiunile lui Dumitraș Victor urmează a fi calificate în baza art.263 alin.(4) Cod Contravențional, iar instanța în conformitate cu prevederile art.332 alin.(2) Cod de procedură penală, urmează să soluționeze cauza în conformitate cu prevederile Codului Contravențional. Însă tragerea lui la răspundere contravențională nu poate avea loc din motivul expirării termenilor prevăzuți de art.30 Cod Contravențional.

Potrivit art.106 Cod penal, obiectele depistate și ridicate, care se află la păstrare în cadrul MAI, ca fiind obiectele contravenției urmează a fi confiscate în folosul statului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2017, a fost admis recursul procurorului, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, prin care:

A fost încetat procesul penal în privința lui Dumitraș Victor în baza art.241 alin.(1) Cod penal, din motiv că, fapta constituie contravenție.

A fost încetat procesul contravențional în privința lui Dumitraș Victor în baza art.263 alin.(4) Cod contravențional, din motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere contravențională, prevăzut la art.30 Cod contravențional.

Corpurile delictive - 75 000 pachete cu țigări de marca "Hilton Lilac", care se păstrează în garajul Secției transport al MAI, din str. Burebista 3 mun. Chișinău și mijloace bănești în valoare de 51 000 lei, se confiscă în bugetul de stat, ordinele de plată, facturile fiscale, bonuri de plată de păstrat la materialele cauzei pe întreaga perioadă de păstrare a dosarului.

5. Instanța de recurs și-a motivat soluția prin faptul că, instanța de fond a constatat în mod eronat oportunitatea achitării inculpatului Dumitraș Victor învinuit de comiterea

infracțiunii prevăzute de art.241 alin.(1) Cod penal, din motiv că nu s-a demonstrat existența faptei infracțiunii. Colegiul penal consideră că instanța de fond a aplicat greșit atât prevederilor art.101 alin.(1) ale Codului de procedură penală, apreciind impropriu probele din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor.

Astfel, instanța de recurs a constatat că s-a dovedit faptul că, Dumitraș Victor urmărind scopul obținerii unor venituri în rezultatul activității de întreprinzător, în numele său, pe riscul propriu și sub răspunderea sa patrimonială, pe parcursul anului 2013, a procurat de la xxxx, în total 15 000 cartușe cu țigări de marca „Hilton Lilac” și „Classic”, contra sumei de 81 lei pentru cartuș, în total în sumă de 1 215 000 lei.

Ulterior, fără înregistrarea la organele autorizate, încălcând intenționat prevederile art.27 al Legii cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr.845-XII din 03.01.1992, care prevede, că întreprinzătorul este obligat să înregistreze întreprinderea până la începerea activității economice la Camera înregistrării de Stat și la organul fiscal, în lipsa licenței de stat ce i-ar acorda dreptul să practice anumite genuri de activitate, prevăzute de art.8) alin.(1) al Legii privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător nr.451 din 30.07.2001, care prevede că, comercializarea angro a articolelor de tutun se supune reglementării prin licențiere, a comercializat angro cele 15 000 cartușe de țigări diferitelor persoane contra sumei de 85 lei MD pentru cartuș, în total obținând suma de 1 275 000 lei MD, prin ce a încălcat prevederile art.18 alin.(1) al Legii cu privire la tutun și la articolele din tutun nr.278 din 14.12.2007, care prevede că comercializarea angro a produselor de tutun se efectuează în bază de licență, eliberată în conformitate cu prevederile Legii privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător nr.451 din 30.07.2001, art.18 alin.(4) al Legii cu privire la tutun și la articolele din tutun nr.278 din 14.12.2007, care prevede că, ... comercializarea angro a articolelor din tutun se efectuează de către agenții economici specializați, deținători de licență, care dispun de: capitalul social de 1 000 000 lei, acoperit integral de valoarea activelor nete sub formă de fonduri fixe, depozite angro proprii, ori luate în arendă, cu utilizabilitate de cel puțin 500 m.p., bine aerisite, dotate cu utilajul necesar pentru menținerea condițiilor de păstrare a producției prevăzute de documentele normativ-tehnice și cu sistem de evidență computerizată, infrastructură și ciclu tehnologic deplin în domeniul de activitate, care să asigure securitate, controlul și calitatea producției, contracte de import al articolelor din tutun, autorizație de import și de comercializare a fiecărei mărci a articolelor din tutun, eliberată de proprietarul mărcii comerciale sau de producătorul ei licențiat. Ca rezultat, Dumitraș Victor, a obținut un profit net în sumă de 60 000 lei.

Aceste fapte au fost constatate de către instanța de recurs și se demonstrează pe deplin prin probele administrate și cercetate și anume: declarațiile inculpatului Dumitraș Victor, declarațiile martorilor Cuiban Șt., Stîngaci T., Ceaican N., precum și actele cauzei, cum ar fi:

- procesul-verbal de percheziție din 26 martie 2014, potrivit căruia au fost depistate și ridicate mai multe bonuri de casă, cecuri, foi cu înscrisuri (f.d.40-41);

- procesul verbal de percheziție din 26 martie 2014 a automobilului de model Mercedes Sprinter cu n/î xxxx, potrivit căruia au fost depistate 150 cutii de țigări Hilton,

în fiecare cutie câte 500 de pachete, în total 75000 pachete, pentru care n-au fost prezentate careva acte (f.d.46-48);

- procesul-verbal de examinare a microbuzului de model Mercedes Sprinter cu n/î xxxx din 10 aprilie 2014 (f.d.60-61).

Astfel, instanța de recurs a constatat că prin cumulul de probe prezentate în cadrul cercetării judecătorești a fost demonstrată pe deplin vinovăția lui Dumitraș Victor, și anume că Dumitraș Victor a procurat lotul de țigări în cauză anume având un scop bine definit de profit, prin urmare acțiunile sale urmează a fi calificate drept antreprenoriale.

Astfel, conform art.8 Cod penal, caracterul infrațional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei. Totodată conform prevederilor art.10 alin.(1) Cod penal stipulează că „Legea penală, care înlătură caracterul infrațional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale. (2) Legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv”.

Totodată, potrivit art.241 alin.(1) Cod penal, răspunderea penală survine în cazul în care suma venitului ilegal obținut constituie proporții mari.

Potrivit art.126 alin.(1) Cod penal, se consideră proporții mari valoarea bunurilor sustrase, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 20 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Astfel, potrivit rechizitoriului faptele incriminate lui Dumitraș Victor s-au produs pe parcursul anului 2014 și venitul obținut ilegal constituia 60 000 lei, iar potrivit Hotărârii Guvernului nr.1000 din 13.12.2013 salariul mediu lunar pe economie pentru anul 2014 constituia 4 225 lei, prin urmare proporțiile mari pentru faptele incriminate lui Dumitraș Victor urmează a se considera 84 500 lei, ceea ce deja nu se încadrează în prevederile normei penale.

În astfel de circumstanțe, instanța de recurs a conchis că faptele inculpatului urmează a fi reîncadrate în componența contravenției prevăzute de art.263 alin.(4) Cod contravențional, care are următorul cuprins: (4) Desfășurarea unei activități de întreprinzător fără autorizație, licență sau certificat, eliberate de autoritatea competentă în temeiul legii, se sancționează cu amendă de la 100 la 300 de unități convenționale.

Instanța de recurs a notat că în baza art.332 alin.(2) Cod de procedură penală urmează a fi încetat procesul penal în privința lui Dumitraș Victor, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art.241 alin.(1) Cod penal în legătură cu faptul că la moment fapta constituie contravenție, și, totodată, a fost recunoscut vinovat Dumitraș Victor în comiterea contravenției prevăzute de art.263 alin.(4) Cod Contravențional, cu încetarea procesului contravențional în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.

6. Decizia este atacată cu recurs în anulare de către avocatul Melinteanu Dorin în

numele condamnatului Dumitraș Victor, care, invocând ca temei de drept prevederile art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, cât și încălcarea art.6, 13 CEDO, solicită casarea deciziei instanței de recurs și menținerea sentinței.

În argumentarea recursului în anulare se invocă următoarele:

- decizia instanței de recurs din 20.06.2017, este afectată de vicii fundamentale, care au afectat echitatea procedurii precedente, deoarece inculpatul a fost privat de drepturile cu privire la un proces echitabil și la un recurs efectiv, vicii fundamentale prevăzute de art.6 și art.13 ale Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale;

- instanța de recurs s-a expus superficial pe motivele ce au fost invocate în apărare, totodată, criticându-se și modalitatea de apreciere a probelor.

7. Pe marginea recursului a prezentat referință procurorul de nivelul Curții Supreme de Justiție, care a solicitat respingerea acestuia cu menținerea deciziei atacate.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că urmează a fi dispusă inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.4), 456 alin.(1) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide asupra inadmisibilității recursului în anulare declarat, dacă se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Potrivit art.453 Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Recursul în anulare este inadmisibil dacă nu se întemeiază pe temeiurile prevăzute în articolul menționat sau este declarat repetat.

Viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, reprezintă o încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Colegiul penal constată că recurentul, solicită casarea deciziei instanței de recurs cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, iar în motivarea cererii înaintate, acesta critică modalitatea de apreciere a probelor.

Raportând argumentele recurentului la prevederile legale anterior enunțate, Colegiul penal constată că acestea, în ansamblu, nu se subscriu temeiurilor pentru recurs, prevăzute de art.453 Cod de procedură penală. În particular, se constată că recurentul a omis expunerea argumentelor sale prin prisma existenței vreunui viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea atacată, totodată nefiind atestat faptul informării Guvernului Republicii Moldova, de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, asupra înaintării unei cereri în adresa ultimei de către condamnat.

În circumstanțele constatate, reieșind din considerentul că argumentele recurentului nu sunt expuse prin prisma unuia dintre temeiurile pentru recurs în anulare, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității recursului declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. art.432 alin.(2) pct.4), 456 alin.(1) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de avocatul Melinteanu Dorin în numele condamnatului Dumitraș Victor, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2017, în cauza penală privindu-l pe ***Dumitraș Victor xxxx***, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 22 februarie 2018.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Anatolie Țurcan

Nadejda Toma